

ẢNH HƯỞNG CỦA NĂNG LỰC TỰ HỌC ĐẾN KẾT QUẢ HỌC TIẾNG ANH CỦA SINH VIÊN

Đỗ Thị Mỹ Hạnh

Khoa Cơ bản, Trường Cao đẳng Kỹ thuật và Công nghệ Hà Giang

Tóm tắt: Trong bối cảnh giáo dục đang thay đổi mạnh mẽ theo hướng lấy người học làm trung tâm, năng lực tự học được xem là một trong những yếu tố then chốt góp phần nâng cao hiệu quả học tập nói chung và học tiếng Anh nói riêng. Bài viết làm rõ vai trò của năng lực tự học trong quá trình học tiếng Anh, từ đó phân tích những thành tố cốt lõi cấu thành năng lực này như khả năng đặt mục tiêu học tập, kỹ năng lập kế hoạch, tư duy phản biện, động lực nội tại và khả năng tự đánh giá. Trên cơ sở tổng hợp lý luận và quan sát thực tiễn giáo dục, bài viết đề xuất một số định hướng nhằm phát triển năng lực tự học cho sinh viên trong bối cảnh học tập hiện đại, nhấn mạnh đến việc đổi mới phương pháp giảng dạy, tận dụng công nghệ số, và tạo dựng môi trường học tích cực. Kết quả nghiên cứu gợi mở những hàm ý sư phạm quan trọng trong việc xây dựng chương trình đào tạo tiếng Anh theo hướng phát triển toàn diện năng lực người học.

Từ khóa: năng lực tự học, tiếng Anh, người học chủ động, giáo dục hiện đại, phát triển kỹ năng học tập

THE INFLUENCE OF SELF-LEARNING COMPETENCE ON ENGLISH LEARNING OUTCOMES OF STUDENTS

Do Thi My Hanh

Faculty of General Studies, Ha Giang College of Engineering and Technology

Abstract: In the context of a rapidly evolving education system centered around learners, self-learning competence is regarded as a key factor in enhancing overall academic performance, particularly in English language learning. This article focuses on clarifying the role of self-learning competence in the English learning process. It analyzes the core components that constitute this competence, such as goal-setting ability, planning skills, critical thinking, intrinsic motivation, and self-assessment capacity. Based on theoretical synthesis and practical educational observation, the article proposes several directions for developing students' self-learning competence in a modern learning environment. These include innovating teaching methods, leveraging digital technologies, and creating a positive learning atmosphere. The research findings provide important pedagogical implications for designing English language programs that aim to holistically develop learners' competencies.

Keywords: self-learning competence, English, active learners, modern education, learning skills development

Nhận bài: 05/05/2025

Phản biện: 05/06/2025

Duyệt đăng: 08/06/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thời đại chuyển đổi số và học tập suốt đời, năng lực tự học đã trở thành một trong những yếu tố then chốt quyết định thành công trong học tập và nghề nghiệp. Đặc biệt, trong học tiếng Anh – môn học mang tính kỹ năng cao – việc người học chủ động rèn luyện ngoài giờ trên lớp là điều kiện cần thiết để đạt kết quả tốt. Tuy nhiên, ở nhiều trường cao đẳng hiện nay, sinh viên vẫn còn phụ thuộc nhiều vào giảng viên, thiếu ý thức và kỹ năng tự học hiệu quả. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả học tập và năng lực sử dụng tiếng Anh trong thực tế công việc sau này. Vì vậy, việc làm rõ mối quan hệ giữa năng lực tự học và kết quả học tiếng Anh có ý nghĩa thực tiễn cao trong việc đổi mới phương pháp giảng dạy và hỗ trợ người học hiệu quả hơn.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm năng lực tự học

Năng lực tự học là một khái niệm trung tâm

trong giáo dục hiện đại, đặc biệt trong bối cảnh đổi mới phương pháp giảng dạy theo định hướng phát triển năng lực người học. Theo quan điểm của nhiều nhà nghiên cứu giáo dục, năng lực tự học không chỉ là khả năng học tập độc lập mà còn là một tổ hợp các phẩm chất và kỹ năng cho phép người học chủ động trong việc chiếm lĩnh tri thức, từ đó phát triển bản thân một cách bền vững và linh hoạt.

Cụ thể, năng lực tự học bao gồm nhiều thành tố như: Khả năng đặt mục tiêu học tập rõ ràng, phù hợp với năng lực cá nhân và yêu cầu môn học; Kỹ năng lập kế hoạch học tập: xác định nội dung, thời gian, phương pháp và nguồn lực cần thiết cho quá trình học; Tư duy phản biện và khả năng tự đánh giá: người học có thể nhìn nhận lại quá trình học của mình, xác định điểm mạnh, điểm yếu để điều chỉnh phương pháp học; Tính kỷ luật và sự kiên trì: duy trì thái độ học tập nghiêm túc, đều đặn và

không bị lệ thuộc hoàn toàn vào giảng viên; Năng lực tìm kiếm và xử lý thông tin: khả năng tiếp cận tài liệu học tập qua sách vở, Internet, bài giảng, video học tập,... Tính linh hoạt và thích ứng: người học có thể điều chỉnh mục tiêu, phương pháp học khi gặp khó khăn hoặc thay đổi điều kiện học tập.

Từ góc độ giáo dục đại học, năng lực tự học còn được xem là biểu hiện của năng lực tự chủ và tự chịu trách nhiệm trong học tập, là tiền đề cho việc học tập suốt đời – mục tiêu cốt lõi của giáo dục hiện đại. Theo Candy (1991), người học có năng lực tự học là người có thể học tập mà không cần giám sát chặt chẽ, có khả năng điều chỉnh quá trình học của mình theo từng tình huống cụ thể và sẵn sàng học hỏi trong mọi hoàn cảnh.

Trong môn học tiếng Anh một môn kỹ năng đòi hỏi sự luyện tập thường xuyên năng lực tự học đóng vai trò đặc biệt quan trọng. Học tiếng Anh hiệu quả không chỉ dừng lại ở việc tiếp thu kiến thức trên lớp mà còn đòi hỏi sinh viên phải chủ động luyện nghe, nói, đọc, viết và trau dồi từ vựng, ngữ pháp một cách độc lập. Người học có năng lực tự học tốt thường có khả năng tận dụng các nguồn học liệu đa dạng như podcast, video, sách điện tử, các nền tảng học trực tuyến để củng cố kiến thức và kỹ năng một cách linh hoạt. Nhờ đó, họ thường đạt được kết quả học tập cao hơn và có khả năng ứng dụng tiếng Anh trong thực tiễn một cách hiệu quả hơn so với những người học thụ động, phụ thuộc.

2.2. Các thành tố chính của năng lực tự học

Năng lực tự học là một khái niệm phức hợp, bao gồm nhiều yếu tố liên kết chặt chẽ với nhau, tạo thành một chỉnh thể thống nhất và hỗ trợ người học chủ động chiếm lĩnh tri thức một cách hiệu quả. Trên nền tảng các nghiên cứu giáo dục hiện đại, có thể nhận diện một số thành tố cơ bản và quan trọng nhất cấu thành nên năng lực tự học. Trước hết, đó là khả năng xác định mục tiêu học tập rõ ràng. Mục tiêu học tập là kim chỉ nam định hướng cho toàn bộ quá trình tự học, giúp người học biết mình cần học gì, học để làm gì và trong khoảng thời gian nào. Việc xác định mục tiêu không chỉ đơn thuần là hoàn thành một học phần hay đạt điểm số nhất định, mà còn phải gắn với nhu cầu thực tế và mục tiêu dài hạn của người học, chẳng hạn như phục vụ cho công việc, nâng

cao năng lực nghề nghiệp hay chuẩn bị cho kỳ thi chứng chỉ tiếng Anh quốc tế. Khi có mục tiêu cụ thể, sinh viên sẽ dễ dàng xây dựng được lộ trình học tập phù hợp và bền vững hơn.

Thành tố thứ hai là kỹ năng lập kế hoạch và tổ chức việc học. Đây là khả năng sắp xếp thời gian, lựa chọn nội dung, tài liệu và phương pháp học phù hợp với điều kiện cá nhân. Một người học có kỹ năng này sẽ không học theo cảm hứng hay thói quen đối phó, mà biết phân chia thời gian hợp lý giữa các kỹ năng (nghe, nói, đọc, viết), đồng thời bố trí thời gian luyện tập đều đặn, khoa học. Đặc biệt trong học tiếng Anh – môn học đòi hỏi sự rèn luyện thường xuyên – kỹ năng lập kế hoạch có vai trò rất quan trọng để tránh tình trạng học lệch hoặc bỏ bê các kỹ năng quan trọng.

Thành tố tiếp theo là khả năng tự kiểm soát và tự điều chỉnh quá trình học tập. Người học cần biết theo dõi tiến độ học của mình, phát hiện những điểm chưa đạt so với kế hoạch, đồng thời điều chỉnh phương pháp hoặc tăng cường luyện tập những nội dung còn yếu. Đây là biểu hiện rõ nét của tư duy phản biện và tinh thần trách nhiệm với việc học của bản thân. Khả năng này đặc biệt quan trọng trong môi trường học tập linh hoạt như ở bậc cao đẳng, nơi mà giảng viên đóng vai trò định hướng chứ không theo sát từng bước học của sinh viên.

Ngoài ra, một thành tố không thể thiếu của năng lực tự học là khả năng tìm kiếm và khai thác các nguồn học liệu hiệu quả. Trong thời đại công nghệ phát triển, sinh viên có rất nhiều kênh để tiếp cận kiến thức ngoài sách giáo trình, như các nền tảng học trực tuyến (Duolingo, BBC Learning English, Coursera,...), các tài liệu số, video bài giảng, podcast,... Tuy nhiên, không phải sinh viên nào cũng có khả năng chọn lọc và sử dụng tài liệu một cách khoa học. Người học có năng lực tự học tốt là người biết cách lựa chọn nguồn học liệu phù hợp với trình độ, mục tiêu học và biết cách kết hợp chúng để bổ sung, nâng cao kiến thức một cách linh hoạt.

Bên cạnh các yếu tố về kỹ năng, thì động lực học tập nội tại và tinh thần kiên trì cũng là những thành tố đóng vai trò cốt lõi. Động lực nội tại là sức mạnh bên trong thúc đẩy người học tiếp tục hành trình học tập mà không cần đến sự ép buộc

từ bên ngoài. Người học có động lực thường học tập với niềm yêu thích, có hứng thú tìm hiểu và khám phá, đặc biệt là trong những giai đoạn khó khăn hoặc khi không có ai giám sát. Cùng với đó là sự kiên trì và kỷ luật – những yếu tố tạo nên sự ổn định và bền vững trong quá trình học tiếng Anh, bởi lẽ đây là môn học không thể đạt kết quả cao trong thời gian ngắn mà đòi hỏi sự luyện tập đều đặn, tích lũy lâu dài.

Cuối cùng, khả năng tự đánh giá kết quả học tập là một thành tố quan trọng, giúp người học nhận biết được mình đang ở đâu trong hành trình học tập, đã đạt được gì, còn thiếu gì và cần cải thiện điều gì. Quá trình này không chỉ dừng lại ở việc kiểm tra điểm số, mà còn bao gồm việc tự phản ánh về cách học, phân tích lỗi sai, so sánh với mục tiêu ban đầu và rút ra bài học cho giai đoạn tiếp theo. Trong học tiếng Anh, điều này được thể hiện qua việc sinh viên tự kiểm tra trình độ từ vựng, ngữ pháp, kỹ năng nghe – nói,... thông qua các công cụ sẵn có hoặc qua sự phản hồi của người học khác trong môi trường học cộng tác.

2.3. Một số đề xuất nhằm phát triển năng lực tự học tiếng Anh cho sinh viên

Để giúp sinh viên cao đẳng học tiếng Anh hiệu quả hơn, điều quan trọng là cần thay đổi cách dạy sao cho khuyến khích được sự chủ động của người học. Các bài giảng nên được thiết kế sao cho sinh viên không chỉ học kiến thức mà còn biết cách tìm hiểu và vận dụng nó vào thực tế. Ví dụ, thay vì chỉ giảng lý thuyết ngữ pháp, giảng viên có thể giao nhiệm vụ tìm hiểu một chủ đề quen thuộc rồi yêu cầu sinh viên thuyết trình bằng tiếng Anh, từ đó giúp các em vừa luyện kỹ năng, vừa học cách chuẩn bị, nghiên cứu và trình bày. Cách dạy này sẽ thúc đẩy sinh viên phải tự học và có trách nhiệm hơn với quá trình học của mình.

Ngoài việc đổi mới nội dung, vai trò của giảng viên cũng cần được điều chỉnh theo hướng “hướng dẫn viên học tập”. Nghĩa là, giảng viên không chỉ truyền đạt mà còn hướng dẫn cách học, đặc biệt với những sinh viên chưa có thói quen tự học. Một số kỹ năng cần thiết có thể được rèn luyện ngay trên lớp như: cách ghi chú, cách tìm tài liệu học tập trên mạng, cách luyện nghe qua phim hoặc podcast, hoặc cách chia nhỏ mục tiêu để học từng bước. Việc giảng viên chia sẻ kinh nghiệm thực

tế, thay vì chỉ đưa ra lý thuyết, sẽ giúp sinh viên dễ tiếp nhận hơn và thấy việc tự học không phải là điều gì quá xa vời.

Bên cạnh đó, việc sử dụng các công cụ công nghệ là điều nên khuyến khích, nhưng cần có hướng dẫn cụ thể. Thực tế cho thấy nhiều sinh viên đã từng cài app học tiếng Anh, nhưng không dùng thường xuyên vì không biết bắt đầu từ đâu. Nếu giảng viên có thể hướng dẫn cách dùng một số ứng dụng đơn giản như Duolingo, Grammarly, hay YouTube Learning English..., kết hợp với nhiệm vụ học tập cụ thể (ví dụ: “mỗi tuần luyện nghe 2 clip và tóm tắt bằng tiếng Anh”), thì hiệu quả tự học sẽ rõ rệt hơn. Ngoài ra, tạo các nhóm học trên Zalo, Facebook hoặc Google Meet để sinh viên có thể trao đổi, học hỏi lẫn nhau cũng là cách làm đơn giản nhưng hiệu quả.

Một yếu tố khác không thể thiếu là tạo dựng một môi trường học tích cực và có sự hỗ trợ từ nhiều phía. Khi sinh viên thấy việc học tiếng Anh không bị ép buộc mà gắn với những hoạt động vui vẻ, gần gũi như sinh hoạt câu lạc bộ, thi kể chuyện bằng tiếng Anh, hay tổ chức “Ngày hội tiếng Anh”, các em sẽ cảm thấy hứng thú hơn, từ đó việc tự học cũng trở nên tự nhiên. Môi trường tích cực không chỉ đến từ giảng viên mà còn từ bạn học – nơi mỗi người có thể cùng nhau học, động viên nhau tiến bộ.

Cuối cùng, điều quan trọng nhất vẫn là sự thay đổi từ chính người học. Khi sinh viên nhận ra rằng học tiếng Anh không phải để qua môn mà là để phục vụ cho công việc sau này, cho cơ hội du học, đi làm ở công ty nước ngoài..., thì các em sẽ chủ động tìm cách học, dù điều kiện còn hạn chế. Việc tự học không phải là điều dễ dàng, nhưng nếu được rèn luyện từng bước, với sự hỗ trợ phù hợp, sinh viên hoàn toàn có thể cải thiện và từng bước làm chủ việc học của mình. Khi đã làm chủ được cách học, việc học tiếng Anh sẽ không còn là gánh nặng mà trở thành một phần của hành trình phát triển bản thân.

III. KẾT LUẬN

Năng lực tự học ngày càng được nhìn nhận như một yếu tố cốt lõi trong quá trình học tập của người học, đặc biệt trong lĩnh vực giảng dạy tiếng Anh – một môn học đòi hỏi tính liên tục, chủ động và sự đầu tư cá nhân lâu dài. Trong môi trường

giáo dục hiện đại, việc dạy – học không còn chỉ diễn ra trong phạm vi lớp học với vai trò trung tâm thuộc về người dạy, mà đòi hỏi người học phải có khả năng tự tổ chức, tự định hướng và duy trì việc học của mình một cách linh hoạt và hiệu quả. Từ đó, phát triển năng lực tự học không còn là lựa chọn, mà đã trở thành một yêu cầu tất yếu trong quá trình đào tạo.

Việc nâng cao năng lực tự học không chỉ góp phần cải thiện kết quả học tiếng Anh, mà còn giúp người học hình thành thói quen học tập suốt đời, biết tự tìm tòi, khám phá và giải quyết vấn đề. Tuy nhiên, đây là một quá trình không đơn giản và không thể đạt được trong thời gian ngắn. Để

hình thành năng lực này, người học cần được tiếp cận với những phương pháp giảng dạy khơi dậy tính tích cực, được rèn luyện kỹ năng tư duy độc lập, cũng như có cơ hội tiếp cận với các nguồn tài liệu phong phú và môi trường học tập thân thiện, hỗ trợ, kết hợp hài hòa giữa sự định hướng của giảng viên và sự chủ động của người học sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho việc hình thành và phát triển năng lực tự học. Các yếu tố như động lực cá nhân, tinh thần trách nhiệm, sự hỗ trợ công nghệ, và phương pháp sư phạm phù hợp đều đóng vai trò quan trọng trong quá trình này.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Little, David. (2021). *Learner autonomy and second language learning*. Cambridge University Press.
2. Trần Hồng Thắm, & Nguyễn Văn Thịnh. (2022). Phát triển năng lực tự học cho sinh viên trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục. *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, 19(3), 45–52.
3. Vũ Thị Lan. (2023). Ảnh hưởng của năng lực tự học đến kết quả học tiếng Anh của sinh viên không chuyên. *Tạp chí Khoa học và Công nghệ Giáo dục*, 35(1), 88–95.
4. Nguyễn Minh Hằng, & Phạm Thị Thu. (2021). Developing self-directed learning skills for Vietnamese EFL students: Challenges and strategies. *VNU Journal of Foreign Studies*, 37(4), 82–93. <https://doi.org/10.25073/2525-2445/vnufs.464>